

νά ξημερώσει... Πέρασε το χέρι του στο μέτωπο κ' έσφιξε τὰ δόντια του με λύσσα. Είχε πάρει την άποφάση του.

Μετά τὸ φαγητό, τῆς πρότεινε ἕνα γύρο με τὴ θάρσα.
— Είναι ἡ τελευταία μας βραδιά, κ' ἔχει ἕνα ἐξαιρετικό φεγγάρι.
'Ας ἀποχαιρετήσουμε τὴ θάλασσα...

Παράγγειλαν με τὴ μικρὴ σὲ Γιώργο νὰ ετοίμασει τὴ θάρσα καὶ νὰρθεὶ νὰ τοὺς πάρει. Τὸ φεγγάρι μόλις εἶχε θυεῖ. Μιά γαλήνη, γιοιάνη νοσταλγία, βασίλευε στὰ γαλανὰ νερά.

Προχωροῦσαν, τώρα, μεσ' στὴ θάλασσα, με διεύθυνση κατὰ τὸ φεγγάρι. Ὁ Γιώργος τραβούσε τὸ κομπί. Κανένας ἀπ' τοὺς τρεῖς τοὺς δὲ μιλούσε. Καθένας εἶχε τὴν ἀνησυχία του—ἕνα κρυφὸ ἐρωτηματικό, πού τυραννοῦσε τὴν ἀμφίβολη ψυχὴ του. Τράβηξαν ἴσια, σι' ἀνοχτιά, χωρὶς νὰ ποῦν μιὰ λέξη, κ' ἔπειτα ἔστρωσαν λιγὰν δεξιότερα, γιὰ νὰ κάνουν τὸ μεγάλο κύκλο. Ὁ Γιώργος ἤξευρε καλὰ τὸ δρόμο προτιμοῦσαν, τὸν εἶχαν κάνει ταχτικά, ὅλο τὸ καλοκαίρι. Ἐκεῖνος ἦταν καθισμένος σὲ πικνιά, χωρὶς, ὅμως, καθόλου νὰ τὸ γρήξει. Ἐκείνη ἦταν ξαπλωμένη δίπλα του, σ' ἕνα μικρὸ χρωματιστὸ χαλάκι, με ἀρμενὸ στὸς ὤμους τὸ πάλτό του, τὸ ψιλό καλοκαιριατικὸ πάλτό του, ὅπως συνήθιζε στὴ θάλασσα, τὸ βράδι.

Εἶχαν ποῦν προχωρήσει μεσ' στὴ θάλασσα, γιατί κ' ἡ ψύχρα εἶχε, τώρα, δυναώσει. Κι' ὅμως κανένας ἀπ' τοὺς τρεῖς τοὺς δὲ μιλούσε, οὔτε τοῖμοιζε νὰ πεῖ γιὰ γιοιμά.

Ξαφνικά, μεσ' στὴν ἀπέρχουσα γαλήνη, ἐκείνος μίλησε φαιά καὶ παγερά. Ἡ φωνὴ του ἀντήχησε παρόδοξα, ἀλλοιωμένη κ' ἐπιβλητική. Ἐλεγε :

— Σ' τὸ εἶχα πεῖ πολλές φορές, ἀγάτη μου, νὰ προσέχεις, γιατί θὰ μετανιώσεις. Σ' τὸ εἶχα πεῖ πὺς θὰ τὰ μάθω ὅλα, ὅσο καὶ νὰ θελήσεις νὰ κερτίσεις. Καὶ σ' τὸ λέω πὺς τὰ ξαίρω, τώρα, ὅλα...

Καὶ σάπασε. Εἶχε γιορῆσει τὰ μάτια σὲ φεγγάρι, κ' ἔμεινε σκοτεινὸς κ' ἀνιχνιασμένος. Αὐτὰ τὰ σύντομα τὰ λόγια, τ' ἀπροσδόκητα, εἶχαν ἐπιλωθεῖ τόσο ἀπότομα, τόσο ξερὰ καὶ συνταρακτικά, πού ἐκείνη ἔμεινε μ' ἀλόγητα τὰ μάτια, δίχως τὴ δύναμη ν' ἀποθώσει μιὰ κουβέντα. Ἐμεινε κερφωμένη στὴ θέση της, ἐκεῖ, με βασταγμένη τὴν ἀνατολή, σὰ νὰ περιμένε ν' ἀκούσει τὴ συνέχεια! Ἐκείνος, ὅμως, ἔξακολουθοῦσε νὰ κερφόσει τὰ μάτια σὲ φεγγάρι...

Δὲν ἀκούγονταν πικτε στὴ θάλασσα μόνον ὁ ῥότος τῶν κοπιῶν, ἄργος καὶ ρυθμικός, καὶ τὸ σάσιμα τῶν ἠσυχων νερῶν, σὰ σάσιμα λεπτοῦ μεταξωτοῦ. Δὲν ἦτοχε παρὰ τὸ φεγγάρι, ὁ οὐρανὸς, κ' ἡ θάλασσα τοῦ γύρω. Ἡ σιγὴ ἦταν καταβλητική. Τὸν κάρταζε σὰ μάτια μ' ἀγωνία. Περιμένε ν' ἀκούσει τὴ συνέχεια. Ἐκείνος, ὅμως, τώρα, δὲ μιλούσε...

Προχώρησαν ἀκόμα σι' ἀνοχτιά. Ὁ Γιώργος δὲ μιλούσε, κανένας δὲ μιλούσε. Ἦταν σάν ἕνας ἐπιώλης ζωντανός. Ἐνα φριχτὸ ἐρωτηματικό ἦταν δοθημένο μεσ' τὴ σιγή. Ἡ καρδιά της κόνιζε νὰ σάπασε. Δὲν τοῖμοιζε νὰ ρωτήσει πικτε, δὲν τοῖμοιζε καθόλου νὰ σάλλει.

Κ' ἡ θάρσα ἔξακολουθοῦσε, πάντα, ν' ἀρμενάζει ὅλο κ' ἀνοχτιότερα, σὰ νὰ μὴν ἦταν νὰ γιορῆσει ποτὲ πικσω... Καὶ μεσ' στὴ φοβερὴ αὐτὴ γαλήνη, ἠσῆχε κἀπὶ τὸ ἀνελεπόρθωτο, κἀπὶ τὸ παγερὸ καὶ τὸ μορφαίο, κἀπὶ τὸ στυγνὸ κ' ἀνήλεες, σάν τὴν ἀόραση, τὴ συγκλονιστικὴ, τὴν τερατώδη παρουσία τοῦ θανάτου...

Ἐξακολουθοῦσαν νὰ τραβῶν, χωρὶς νὰ ξαίρουν, κ' ὀ τρεῖς τοὺς, πού πληγαίνον. Εἶχαν κ' ὀ τρεῖς τοὺς, ὀ καθένας χωριστὰ, τὴν αἰσθητὴ τὸ ἀποφασισμένου, πού προσεχόσε καὶ τελειωτικό. Ὅλοι τοὺς περιμέναν μιὰ λέξη—τὴ λέξη πού θάρπεσε τὸ τέλος. Κι' ὅμως αὐτὴ τὴ λέξη τὴ μοιραία, αὐτὴ τὴ λέξη τὴν ἀποφασιστικὴ, δὲν τοῖμοιζε κανεὶς νὰ τὴν προφέρει...

Ξαφνικά, σὰ βάρη τὸ ὄριζοντος, προβάει μιὰ φρενὴν γιοιμά. Ἦταν ἕνα βρατόρι πού περνοῦσε. Τὰ μάτια τοὺς κερφόθησαν σ' αὐτό, σὰ νὰ περιμέναν κάποια σωτηρία. Ἦταν σάν ἕνα γάλασμα κιννοῦκο στὴ ζωὴ, σάν ἕνα γλυκοχάραμα ἐλπίδας. Ὁ σκῆμας τοὺς γιντῆθησαν σ' αὐτό, μ' ὅλο τὸ πάθος τῶν ἀπελπισμένων, πού γιορῆσαν ἀπὸ κάτου νὰ πιαστοῦν, κάτου ν' ἀρταχτοῦν καὶ νὰ σωθοῦν... Ἡ ζωὴ μ' ἐκείνο τὸ σημάδι, πού εἶχε πεῖ τὴν τελευταία λέξη! Τ' ὄνειρο τὸ κακὸ εἶχε σκορπίσει...

Ἐκείνη τοῖμοσε νὰ πεῖ : «Κρυφῶς, κ' ἐκείνος εἶπε, τότε, νὰ γιορῆσουν. Σιγά-σιγά, με μαλακῆς κινήσεις, ξανατῆσαν τὸ δρόμο τῆς στερεῆς. Ἡ παρὰ, με τὰ λιγοστά τῆς φῶτα, μεγάλωσε σιγά-σιγά σὰ μάτια τοὺς, ὀ μῆλοξ ξανακάρτασε σὲ βάθος καθορά. Ἡ ἀνεπίστη χαρὰ τῆς σωτηρίας, ἔκανε τῆς καρδιῆς τοὺς νὰ χτυποῦν, σ' ἕνα τρανιμισμα ἔσοτό καὶ δυνατό, σὰ νὰ ξανάταρναν, κ' ὀ τρεῖς, ἀναπνοή, ἔπειτ' ἀπὸ δεινὴ, μαρτυρικὴ καὶ παρατεταμένη ἀσφυξία...

Πάτησαν μ' ἀνακούφιση τὸ χῶμα. Ὁ Γιώργος τράβηξε στὴν ἀμμουδιά τὴ θάρσα, κ' ἐκείνη ἤσαν ἄφρονι τὸ δρόμο τοῦ σπιτοῦ. Ὅταν ἔφτασαν στὴν πόρτα, κ' ἐπρόκειτο νὰ μιοῦν, ἐκείνος γιορῆσε μωνάχα, καὶ τῆς εἶπε :

— Ἴσως νὰ σοὺ φάνηκε δειλός... Ἀλλὰ τώρα θὰ φανῶ γενναίος. Θὰ προσπαθῶ νὰ σὲ λησμονήσω...

Κ' ἔπειδὴ, με τὰ δάκρυα σὰ μάτια, ἐκείνη προσπαθοῦσε νὰ μιλήσει, τῆς βούλωσε τὸ στόμα με τὸ χέρι.

Καὶ τ' ἄλλο τὸ πικρὸ ἔφυγε μὸς ἀποφασισμένος νὰ ξεχάσει,

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Στὸ δικαστήριο τοῦ Ναυπλίου κάποτε δικαζόταν ἕνας τσοπάνης, κατηγορούμενος ἐπὶ ὑποβλάψει ληστῶν.

— Εἰπέ μου, κατηγορούμενε, τὸν ρώτησε σὲ κάποια στιγμή ὁ πρόεδρος. Πικρον ἀπέειχε τὸ ποικιλοστάσιόν σου ἀπὸ τὸ κρησφύγετο τῶν ληστῶν;

Ὁ κατηγορούμενος ὅμως, μὴ καταλαβαίνοντας τί τὸν ρωτοῦσαν, σιαποῦσε καὶ ὁ πρόεδρος ἐπανέλαβε ἐντονιώτερα τὴν ἐρώτησι πού.

Ἀλλὰ ὁ κατηγορούμενος, κιντῶντάς τον σάν χαλῶς, ἔξακολουθοῦσε νὰ σιωπῆ, ὀπότε ἐπενέθη ὁ συνήγορός του.

— Ὁ κ. πρόεδρος, τοῦ εἶπε, σὲ ρωτᾶει, πόσο μακριὰ ἦταν ἡ στάση σου ἀπὸ τὸ λημέρι τῶν ληστῶν.

Τότε ὁ κατηγορούμενος, γιορῶντας πρὸς τὸν πρόεδρο καὶ κἀνοντάς του μιὰ ἐνθραστικὴ χειρονομία, ἐφώνησε :

— Ἀ!... αὐτοῦνο δὰ μ' ἐρωτᾶς;... Ὅπως μεσ' σὲ προσδρῶλῆξί σου, ἀφοῦ δὲν ξέρεις νὰ πῆς μιὰ κουβέντα... ρωμαϊκῆ!...

Κατὰ τὴν κηδεῖα τοῦ Κολέττη συνέθη τὸ ἀκόλουθο ἐπιστόδιο :

Μετὰ τὸν ἐνταρτασμοῦ τοῦ νεκροῦ σὲ Ἀ' Νεκροταφεῖο, ὄργιζε νὰ βροχῆ. Σὲ λίγο ἡ βροχὴ ἔγινε τόσο ραγδαία, ὥστε ὁ Ἰλισὸς δὲν ἄργησε νὰ ξεχειλίση. Κι' ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε ἡ σημερινὴ λίθινη γέφυρα, ὀ ἀτυχεῖς Ἀθηναῖοι, πού εἶχαν ἀκολουθήσει τὴν κηδεῖα, ἀπεκλισθησαν ἐκείθεν τῆς πόλεως τῶν ζώντων, εἰς τὴν πόλιν τῶν νεκρῶν.

Κατὰθέρκετο λοιπὸν καὶ μὴ βροχόντας τρόπο νὰ περάσουν, ξαναγύρισαν πίσω σὲ Νεκροταφεῖο, καὶ γιὰ νὰ προφυλαχτοῦν ἀπὸ τὴ βροχὴ, διασκορπίσθησαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, λουφάζοντας κατὰ στοὺς διαφόρους τάφους. Καὶ θὰ ἐνελητοῦσαν ἐκεῖ, ἀν μερικοὶ Πλακῶτες νταρῆδες δὲν ἀνελάμβαναν ἀντὶ δεκαπέντε λεπτῶν νὰ τοὺς περάσουν ἀπὸ τὸ ρέμα, κουβαλώντας τοὺς στῆς πλάτες τῶν!...

Ὁ Νικόλαος Βρυώνης ὑπῆρξε ναυτοδιδάκαλος στὴ Σύρο κατὰ τὸ 1825. Ἦταν ὁ πρῶτος διηγετὴ πού δίδαζε τὰ ναυτικά στὴν Ἑλλάδα καὶ μιὰ στα ἐξέδωκε καὶ σύγγραμμα με τὸν τίτλο : «Μαθήματα ναυτικῆς ἐπιστήμης». Κάτω μῆλοστα ἀπὸ τὴν εἰκόνα του, πού παραθετῆ μεσὰ σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο του, γράφει καὶ τὰ ἔξης : «Νικόλαος Βρυώνης, ἐκ τῆς νῆσου τῶν Κεφαλληνῶν, Ναυτικὴν διδάσας πρῶτος εἰς τοὺς παῖδας τῶν Ἑλλήνων».

Φανταστῆτε ὅμως, τί εἶδους ναυτικῆς ἐπιστήμης ἐδίδαξε. ὅταν ὅλο τὸ περιεχόμενόν του δὲν περιλαμβάνει παρὰ λιγῆς ποσότητες καὶ δεσπομονίες καὶ ἐλάχιστες ἐμπειρικῆς ναυτικῆς γνώσεις.

Ἀπαριθμῆ ξερὰ ἀφισμένεξ ἡμέρες τὸ ἔτους, τίς ὀποιεξ θεωρεῖ ἀποφράδες καὶ γιορσοῦζες. Καὶ γράφει :

— Ὅποιος ἀρρωσθῆσι εἰς ἡμέρας αὐτέξ, δὲν σηκῶνεται. Ὅποιος κἀμει γάρον, δὲν τὸν χαιρεται. Ὅποιος ὑπάγει εἰς πόλεμον, δὲν γιορῆει. Ὅποιος ὑπάγει εἰς πραγματεῖαν, γανεται ὀλοτέα, κτλ. !...

Στὴν Ἐπισκοπὴ Δαμαλά, κατὰ τὸν περαμένο αἰῶνα, τοῖσε ἕνας ἰδιοτροπος καὶ τραμερὰ γαστρίμαργος ἐπίσκοπος, πού ποτὲ του δὲν εὐχραστοῦταν ἀπὸ τὰ φάρμακα πού του κουβαλοῦσαν εἰ κἀλόγηροι κ' ὀ χωρικοὶ. Τᾶθροσε πάντοτε μικρὰ καὶ ἄνοστα καὶ γ' αὐτὸ ἀποφάσιζε μιὰ μέρα νὰ πῆρὲ ὀ ἴδιος νὰ φαρῆξη. Ἀνοίχτηκε λοιπὸν με μιὰ βάρκα μακριὰ σὲ πέλαγος, γιὰ νὰ πῆσῃ χοντρά φάρμα, ἀλλὰ γιὰ κακὴ του τύχη, ἕνα ναυρακτικὸ κερὰβι πού περνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ, τὸν ἀιχμαλωτίσει καὶ τὸν μετέφερε δέσιμο στὴν Μπαρμπαριά.

Συλλῶθος πλέον σὲ σπίτι ἐνὸς κωρσάρου ἐκεῖ κάτω, ὀ ἐπίσκοπος τοῦ Δαμαλά ὑποχρεώθηκε νὰ ἀλέθη με τὸν χειρῶνλο κρηθῆρι καὶ νὰ κωνῆν νανορῶζοντας τὸ παιδί τοῦ ἀρέντη του.

Τὸ πάθημα αὐτὸ τοῦ κωλοῦδοῦλου ἐπισκόπου, ἀπαθανάτιστικε στοὺς παρακάτω λαϊκοὺς στίγους :

Πισκοπε τοῦ Δαμαλά, τὰ μεγάλα γύρευε, δίχως νοῦ, δίχως μυαλά, γύρω τὸ χερῶνλο, τὰ λιανὰ δὲν ἤθελες, κούνα τ' ἀραπόπουλο...

ΙΑ ΠΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΙΜΙΕΣ

— Ὅταν λῆπει κανεὶς, κάθε μέρα πού περνᾶει τὸν ἀπομαρῶνει περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἀγατημένους του.

— Τὸ καλὸ φάρμακο, εἶνε πικρὸ!

— Τὸ στόμα εἶνε ἡ πόρτα τῆς δυστυχίας.

ἢ νὰ χυθεῖ γιὰ πάντα—ποδὸς τὸ ξαίρει!—ἔφυγε σάν καταδιωγμένος, με τὴν ἐρετικὴν του καρδιά, μὴ μπορώντας καλὰ νὰ ξεχωρίσει, καθῶς ἔφυγε μεσ' σὲ σωατεντισμένο του μυαλό, ἀν δεχγόντα, μ' αὐτὸ τὸ φέρομιό του, ἕνας ἀχωρατήριτος δειλός, γελῶς κ' ἕνας πιποτένος—ἡ μῆρως ἕνας τραγικός ἱπότης, ἕνας κωνοῦρος ἦρος τῆς ζωῆς...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΔΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Θέλησε νὰ κινήσῃ τὴν ταραχὴ του καὶ βγήκε σὲ μιὰ κωνοῦρα...

